

SZENTFÖLDI HEGYEK MISZTIKÁJA

(SZENT PÁ LÉS SZENT TANÍTÓK NYOMÁN)

ÍRTA:

P. OSLAY OSVALD

FERENCES TARTOMÁNYFŐNÖK

Misztika a legmélyebb kegyelmi normatív tudomány s a legfenségesebb művészet.

A valláséletet, azaz a keresztény tökéletességet, e helyen, művészeti oldaláról nézem.

A valláséleti művészetnek szükséges alapelvei: *Isten, Eszme és a Lélek*. Előfeltételei: arány, részarány, összhang, rend, világosság, cselekvés és célszerűség. Misztikus tehát akkor az ember — szoros értelemben —, ha művészi énje éli, centrálisán, rendkívüli módon élvezi az Istent, illetőleg rendkívüli módon, boldogan szenvedti őt. „*Deum páti*” a természetfeletti rendben, a rendkívüli misztika.

Isten első, főparancsolatában előírta a misztikusi élményeket, mondván: *Szeresd a te Uradat Istenedet teljes elmédből, teljes szívedből, egész lelkedből és minden erődből!* Aki a főparancsolatot megvalósítja, az már misztikus, de nem rendkívüli értelemben.

Mi az élet?

Az élet az Istenből eredő és Istenbe folyó s állandóan tökéletesedő folyamat. E folyamat irányai: a hosszúság és szélesség; a mélység és magasság. „Hogy az összes szentekkel együtt felfoghassuk, mi a hosszúság és szélesség, mélység és magasság.” (Efez. III. 17.) A bölcsélet is teljes mélységgel állítja, hogy tevékenységét a lélek az ontológiai és logikai (az élet vízszintese), továbbá az etikai és ideológiai (az élet merőlegese) dimenziókban fejti ki.

Az élet minél messzebb folyik a nevezett dimenziókban, annál inkább megközelíti az Istent; de akkor a megközelített Isten annál intímebben folyik bele kegyelmileg, valóságilag az én-be, aki végre az Atya teljességével beteljesedik (Efez. III. 19), realizálván Isten eszméjét önmagában a lélek.

Az élet vízszintese,

1. Fundamentális különbséget teszünk mérhetetlen nagy objektív világ és a kielégíthetetlen mély szubjektív én között. Ezek úgy

viszonylanak egymáshoz, mint az óceánok vize, mint a terek étere és az ezeket játszva elnyelni akaró értelmi, érzelmi és akaratú őr-mértékek: az örökké szomjas én-ek. Csak meg kell nyitni a szemek, fülek, orrok, ajkak s pórusok zsilipjeit az előttünk mozgó, feszülő nagy világunknak s ez föltartóztatlanul belénkszakad, lelkünkbe szalad minden tulajdonságával együtt. Értelmünkben azután kigyulladnak a világ ellenképei: színben, fényben, térben, időben, hangban, illatban, zamatban és kellemben. így nyer új, magasabb elhelyezkedést az objektív *fizikum* a szubjektív értelmi *képzetben* s *érzetben*. Ámde a fizikum csak egynegyede a külső, nagy mindenségnek. Tehát a magasabb, értelmi képei is csak negyed-része az ismereti összességnek.

2. A világ fizikuma mögött rejtőzködve elhúzódik az azokfeletti valóság: a *metafizikum*. Idetartoznak az összes láthatatlan, de tapasztalható s bebizonyítható erők s válfajai, anyagatómok s rokonsági energiájuk, a lelkek, a szellemek és a Végtelen. A metafizikum is vágatva rohan a titkos mérhetetlen rokonába, a lélekbe. De mivel ott az érzésekben és színképekben nem fér el a metafizikum, azért egymásra néz az objektív és a szubjektív metafizikum és felismerik egymást szellemisségükben; mosolyuk, örömük a szín és formafeletti érzelemdús *fogalomban* fejeződnek be. Ez a valóságnak másod-dik negyede a külső és a belső világban.

A metafizikai birodalomban Isten már a lélekben van mint ismeret és fogalom.

3. A fizikum és a metafizikum mögött áll a *revelátum*. Ez a Vég-telennek velünk közölt világa, amelyben az Ó- és az Új-Szövetségben részesültünk erőinken kívül. A lelkek szomjúhozzák, Isten pedig nyújtotta magát. Ebből gyulladtak ki a *hitnek* örök perspektíváiba világító fényei. Tehát az élet vízszintes vonalának harmadik negyede a kinyilatkoztatott objektív valók és az értelemben lobogó /ví-fények. Több nincsen az élet vízszintesén. De ez teljesen elég, hogy az értelemben ragyogjon fényesen s legyen láthatóvá a külső hit s tárgy világa.

Az élet merőlegese.

A kinyilatkoztatott birodalom által Isten összes viszonyaival már a lélekben van kegyelmileg. Purificatio mentis.

1. Nem elég a fának koronahosszúsága, szélessége; nem elég a lélek életének ontológiai hosszúsága s logikai szélessége, mert a fának, a léleknek mélységbe is, magasságba is kell törnie, ha teljes életté akar fejlődni! A külső való hármass birodalmának lelkünkbe való beszakadása, az igaznak igazsággá való emelkedése csak *anyagfelvétel* —

introsusceptio — a bensőbb életre. A felvett, a felfogott igazság-anyagot lelkünkbe bele kell oltanunk, én-ünkbe *beleélnünk*, úgyhogy az éni dinamikának uralma alatt, természetünké, lényünké legyen. Az *érzelme*k hivatása a felvett igazságoknak: képzeteknek, fogalmaknak, hittételeknek megmelengetése, centrális tevékenységével a *tudatba* való bekerekítése, mialatt a szív élvez: örül és gyönyörködik... Baj egyedül ott van, hogy a legtöbb ember szíve igen szűkszájú, amiért beélése csak hét szűk esztendejű!

Ámde milyen távolság van az igaz és igazság között, legalább olyan — érzéseink szerint nagyobb — távolságnak kell lennie a tisztán felfogott *logikai igazság* és *lélektani igazság* — igazságos — között,

2. Lényegesen más a szív mélysége annál az embernél, aki csak képzeteket, más, aki fogalmakat s más, aki hitigazságokat olvaszt egyéniségébe. Ezek szerint uralkodó érzelemmé válik az egyikben az *önzőség*, a másokban az egyetemes *önzetlenség*, a harmadikban a hitből származó *hősiesség*, sőt a rendkívüli kegyelmekből folyó szenvedőleges *önmegsemmisülés*. Ezek azok az Énekek énekéből és misztikusok irataiból közismert leépítések, pincék, amelyekben az altruisztikusok, heroikusok és misztikusok élnek.

Aki önző, abban az *erkölcsi* értékeknek csak egynegyede; aki önzetlen, abban kétnegyede; aki áldozatos, abban háromnegyede; végre, aki önmegsemmisülő (eximanicíós), abban az erkölcsi értékek teljessége van meg. Ez az élet mélységvonalán van.

Beoltásokkal Isten már *lélektanilag* is a lélekben van; élményünk van róla, érezzük, szeretjük őt... Puriificatio cordis.

3. Az ember, miután elméjében az igazságok fönséges koronájába borult — purificatio mentis — s miután szíve centrális tevékenységével a szeretetben meggyökereződött és megalapozódott — puriificatio cordis — nagyon szeretné tudni és érezni pozícióját a térben és az időben, hogy döntsön legjobb tudásával *életcélja* fölött és hogy azután ahhoz szabja egész életét! Legfontosabb a világban: pozíciónk és irányunk! Az ember sok és nehéz szellemi munkája révén, a világnézetek közül (anyagelvi, mindenistenelvi, kételvi, hitelvi) a legbiztosabbat: a kételvit, hitelvit — helyezi tudatába, amellyel fölemelkedhetik a véges való fölé s hozzásimulhat a Végokhoz, hogy megnyugodjék benne békében.

De a lélek világnézete már nemcsak *nézet* és *érzet*, de valóságos *szemlélet*. Az abszolút értékekkel meggazdagodott és igazságok beoltásával megmélyült individuum (magától értetődik, hogy ez a jóakarátú törekvéssel vált lehetségessé) minden színét és fényét, terét és időhullámát, énekét és illatát kisugároztatja, kiárasztja: szívén, elméjén, kegyelmén keresztül a nagy mindenség látható, lát-

hatatlan és kinyilatkoztatott valójára (fizikum, metafizikum és revelátum). Aki lelki kiáradásának fényében nézi, élvezi a világot, az már *szemlélődő* lélek (contemplatio acquisita). És aki passzív fényeit sugározta, szemlélődik, az a rendkívüli misztikus (contemplatio passiva).

E kiélések, kiszakadások, melyek a lélek mélyéből törnek elő, tipikusan hétfélék, az élet relatív és abszolút értékei szerint: *élvezetiek, hasznosságiak, tisztelet-dicsőségek*, továbbá: *tudományiak, erkölcsiek, művésziek* és *vallásaiak*. Az első három relatív-, az utóbbi négy abszolútértékű lelki kiáradás. E kategorikus hét irányban fejlődnek be az emberiség *életcéljai*, életirányai! Egyben ez a lelki tevékenységi kiáradás, amely az élet magassági vonalát képezi. A magassági vonal a valláséletben négyes *színtáját* mutat, amelyekről az isteni eszmék szállnak lelkünkbe. E színtájak Isten hegyei a Szentföldön: Sinai hegy, Boldogság hegy, Kálvária hegy s Tábor hegy. A valláséleti kiáradásokban Isten a lélekben már *életcél, eszme* és *eszmény* ... Purificatio voluntatis.

Valláséleti kapcsolódásaink.

Szolgai, gyermeki, baráti s j egyesi kapcsolatok.

Nagyon sok vonatkozás, kapocs, viszony létezik a dolgok és dolgok között!... A kapcsok rendjében legerősebb az ok és okozat közötti kapocs! Ez olyan erős, hogy ott, ahol fennáll, még a jó Isten mindenhatósága sem tudja megszüntetni, — hisz a Teremtő hozta létre...

A megtörténtet meg nem törtéنتé még Isten sem teheti.

Ok és okozat közötti viszony fennáll az alkotó és alkotmánya között, az író és irománya között; minden festő és festménye között; minden építő és építménye között; minden szülő és szülőtte között... s vége a Teremtő és teremtménye között.

Nem lehet tehát megszüntetni a viszonyt, kapcsolatot a szülőanya és gyermeke között... nem lehet megszüntetni Isten és teremtménye között... Tehát örökre fennáll az oksági viszony Isten és Ember között... Akár tagadja vagy akár elismeri valaki azt, akár nem ... akár elismerem önmagamban az Isten anyajegyeit, akár nem, azok bennem vannak, bennem maradnak!... *Okos és bölcs dolog tehát elismerni isteni származásunkat s azt fenntartani mindig, mindenütt s minden körülmények között...*

Most az a kérdés merül fel: hogyan s milyen kapcsolatokkal kapcsolódhatik az ember a teremtő Istenbe, hogy oksági viszonyát, függését bölcsen fenntarthassa? Azaz a végtelen nagy Óceán (Isten) s a véges óceáncsepp hogyan kapcsolódhatnak szorosan egymásba?

A felelet erre az, hogy a kapcsolható kapcsok hatfélék: ebből három esik a természetes s három a természetfeletti rendben élő ember részére.

1. A természetes rendben (kegyelemnélküli állapotban).

a) *őszinte gondolatokkal* kapcsolódunk a teremtő Istenbe. Mert az az ember, aki őszinte gondolataival felemelkedik a teremtő Úristen tulajdonságaihoz (jóságához, igazságához, szeretetéhez, szentségéhez, végtelenségéhez, mérhetetlenségéhez, fényéhez) s őt tisztelettel, hódolattal, hálaival elismeri Urának, Atyjának vallja, az gondolati, elmebeli kapcsokkal kapcsolódik az Istenbe... Ez az elme felemelkedése az Istenhez! Ilyen elmebeli felemelkedés a zsolozsma, a prédikáció, a lelki olvasmány stb. Természetes, hogy az a legtöbb, ha a *lélek elmereflektorát Istenre fordítva tartja* . . .

b) *őszinte vágyakkal*. Az az ember, aki őszinte kívánságokkal, vágyakkal, epedésekkel, törekvésekkel, célkitűzésekkel, komoly elhatározásokkal igyekszik belejutni, beleérni a nagy boldog Istenbe, az is bekapcsolódott az Istenbe. Fenntartja születési, rokonsági viszonyát a teremtő Istennel! *A lélek virágaival, illatával Te Deumozik, Magnifikátozik jóságos Teremtőjének!*

c) *őszinte szeretetének hevével* kapcsolódik az az ember, aki szíve hőjét Isten felé sugározta, Istenét őszinte szívmelegével átítatni próbálja. Az ilyen kedvesen emelkedik teremtő Isten-Atyjához és azon az úton van, amelyen egyedül megvalósítható az Isten főparancsa: „Szeressed a te Uradat Istenedet egész elmédből, egész szívedből, teljes lelkedből s összes erőidből”.

2. A természetfeletti rendben (kegyelmes állapotban).

a) *Kinyilatkoztatott Istenhittel* az kapcsolódik az imádandó Háromságba, akinek a lelke tele van a „Hiszekegy” igazságaival s ezekkel vonatkozik az Isten-Atyához, Jézus-Fivérhez s a Szentlélek-Vigasztalóhoz!...

b) *Kinyilatkoztatott Istenreménnyel* az kapcsolódik a Szentháromságba, akinek a lelkében sok-sok *erény* s érdem van, mert *üres kézben nincsen istenreménység!*

c) *Kinyilatkoztatott Istenszeretettel* csak a „tisztaszívűek” olvadnak bele a megváltásban utánunk járó szerető Istenbe!... A „tisztá” istenszeretetnek örök eszménye Jézus Szentséges Szíve. Ahogy ő egy az Atyával, úgy nekünk is egyeknek kell lennünk övele!...

Íme három selyemszál s három gyöngyfüzérkapocs, amelyekkel a boldog Istenbe, az örök Óceánba kapcsolódhatunk s vele megalapozhatjuk azt az *istentiszteletet, istenhódolatot, istenhálát, isten-*

imádatot, istenfüggést; melynek vallás a neve. Ez az istentisztelet benső, ha csak bensőnkben létezik, külső istentisztelet, ha külsőleg is kifejezésre juttatjuk a szent bensőt. Mindkettőre kötelez minket a Teremtő s teremtmény közötti viszonyunk! Ne szégyeljük megvallani őt külsőleg sem! Mert aki megvallja Jézusát az emberek előtt, úgy megvallja Jézus is az illetőt az Atya előtt! ..

Ha ezek után a *tökéletesség* szempontjából vizsgáljuk a külső és a benső istentiszteletet, istenkapcsolódást, akkor négyféle *tartóságot*, négyféle *állandóságot*, négyféle *állapotot* mutat a lelki füződésünk.

Tehát vallási kapcsolódásunk lehet:

- a) *szolgai* (önző, Sinai hegyen);
- b) *gyermeki* (önzetlen, Boldogság hegyen);
- c) *baráti* (hősi, Kálvária hegyen) s
- d) *jegyési* (misztikus, Tábor hegyen).

1. *Szolgai istenkapcsolódás*, istentisztelet olyan egymásfölötti kettős síkot mutat, aminőben itt a földön az *úr és szolga él*. A szolga lent, az önző síkban él, aki egyedül a maga kicsi életét tartja szem előtt. Csak kötelességet lát maga körül, melyeket nem teljesítené, ha nem kellene féltennie állását. Urára és sorsára irigykedik, örökkön panaszkodik. Szakasztott ilyen az *istenszolga*. Teremtő Urával szemben örökkön panaszkodik Isten tíz parancsolatára s az Anyaszentegyház öt parancsára. Súlyosnak találja a katolikus vallást s benne csak kötelességet lát. Ha nem féltené bőrét a pokol tüzétől, úgy minden istenkapcsolódást a sárga földhöz váгна!... A valláséletnek ez az első magassági szintája!

2. *A gyermeki istenkapcsolódás, istentisztelet, istenimádás* olyan egységes síkot mutat, mint aminőben itt a földön a *jó gyermek és az édesatya él*. Az édesatya ugyanazon síkon áll, a térben távolabb a jó gyermek! A jó gyermek kipirult arccal, kiterjesztett karokkal fut, iramodik édesatyja felé... Utólélni akarja! Elve, érzése mindenben követi az atyát! Nem haszonlesésből teszi, hanem önzetlenül, mert ezt így kívánja az édes gyermek kötelessége. Felelős a család jó hírnevéért!... Szakasztott ilyen az *istengyermek* fehér Mesterével szemben: kipirult arccal, kiterjesztett karokkal fut, iramodik fehér Jézusa karjaiba, ahol megsúgja neki, hogy a boldogság-hegyi erényekben követni akarja, mert azt kötelességének tartja. Nem haszonlesésből, hanem szeretetből, gyermeki ragaszkodásból akarja tenni. *Önzetlenül!* Magáért a szép erényekért. A valláséletnek ez a második magassági kegyelmes szintája.

3. *A baráti istenkapcsolódás, istentisztelet* olyan egységes síkot mutat, mint aminőben itt a földön a *jóbarátok* élnek. A jóbarátok egymás mellett vannak, vállat vállhoz vetik, egy lelkük, egy céljuk,

egy tervük van, mely őket az életben s halálban az Örökkévalóságban összeforrasztja. Ráteszik céljuk megvalósítására mindenüket; életüket is!... Szakasztott ilyen a *Krisztus-barát!* Célja, mint Krisztusnak, dicsőséget aratni Istennek s megmenteni a bűnösöket! Erre teszik rá erejüket, életüket. A cél érdekében a Kálvária hegyen az érdes köveken haladnak s viszik másokért a keresztet... A valláséletnek ez a harmadik magassági, hősi szintája.

4. A *jegy esi istenkapcsolódás, istenbeolvadás* olyan egységes síkot mutat, mint aminőben itt a földön a *jegy es-szívek* élnek. A jegy esek is egymás mellett vannak, de hol az egyik, hol a másik kölcsönösen egymás lábainál kuporognak, s megindult szerelmes szívvel nyögdcéselik egymásnak: nekem nincs önkakaratom, tégy velem, amit akarsz ... Ha szeretsz, jó, ha gyűlölsz, az is jó; ha föl-emelsz, jó, ha eltaszítasz, az is jó ... Nekem minden jó, csak melletted maradhassak, s mindig szerethesselek ... Teljes a reáhagyatkozás! Szakasztott ilyen a *Jézus-jegy es...* Teljes reáhagyatkozással eszközévé lenni Jézusnak. Jézus-jegy esnek minden jó, csak Jézusnak élhessen! Jézus-jegy es örömmel szenved még pokoli tüzet is, csak öröm származzék ebből Jézusnak ... Ezt azért érzik, mert *sok titkos istenmegtapasztalásuk van* (istenközellét, elragadtatás, látomás, megjelenés, megszállás...), amit misztikus életnek nevezünk. Nekik színarany az életük, hiszen a táborhegyi színváltozásban volt, van részük. A valláséletnek ez az utolsó, negyedik magassági szintája; ezután a földön már nincsen magasabb lelki atmoszféra.

Amint a szolgálai, gyermeki, baráti s jegy esi viszonyok lehetségesek ember és ember, a személy és személy, a lélek és lélek között, épúgy valós, lehetséges a viszony az ember és Isten, a Végtelen lélek és a véges lélek, a Végtelen személy és a véges személy között! Ezért a Szentírásban a Teremtő: szolgálainak, gyermekeinek, barátainak s jegy eseknek nevezi ember teremtményeit. Lásd Énekek énekének jegy eseit, a rendkívüli misztikusokat.

Aszkétika és misztika.

Lelkek a tökéletesedésben, négyféle állapotukban, szintájaikon: a szent hegyeken negatív fejezéseknek és pozitív izmosodnak. Ezért a katolikus vallásélet mindig kétirányú *erőfeszítést* fejt ki. Ez a kétirányúság *ellentétes!* S ez az ellentéteség a legnagyobb nehézség a valláséletben. Érti ezt mindenki önmagában, aki vallásilag él...

A vallásélet külső oldalán van a *világ*, a *test* és az *egyéni érvényesülési szertelensége*: ezeket a vallásos én-nek önmagától el kell dobnia, annak hátat fordítania, azt leszorítania; viszonylagos értékűnek

ismernie, tőle elválnia, elszakadnia; sőt teljesen megvetnie. . .
Erre a leszorításra tanít az aszkétika.

A vallásélet benső oldalán pedig áll *az Isten, a lélek és az egyén tehetetlenségének megismerése* (alázatosság), amit a vallásos én-nek önmagába teljesen be kell zárnia, átkarolnia, megölelnie, fölemelnie; örökélet-értékűnek ismernie, vele véglegesen egyesülnie, egybeforrnia; sőt isteniesen fölmagasztosulnia. *Az örökértékek eme fölkarolására tanít a misztika, a rejtélyes vallásélet.*

A buzgó léleknek úgy az aszkétikát, mint a misztikát egész életén keresztül kell gyakorolnia, ha tényleg Istennek tetsző életet akar élni és a jó Isten első és főparancsolatát csak részben is megvalósítani.

Rendkívüli misztika.

Életünknek, illetőleg a lélek életének negyedik, *legszedületesebb* magaslata a táborhegyi élet. A Táborhegyen van a vallási életünknek rendkívüli összefoglalója, a földi életnek a lehető legmagasabb betetőzése. A vallási életnek eme befejező részével, a „Rendkívüli Misztika” foglalkozik, amelynek szentírási alapjait Szent Máté evangéliumának 17. fejezetében találjuk. Ez szórói-szóra így hangzik:

„Hat nap múlva Jézus maga mellé vevé Pétert és Jakabot és Jánost, ennek testvérét, és fölvivé őket külön egy magas hegyre. És elváltozék színében előttük. És orcája fénylik vala, mint a nap, ruhái pedig fehérék lőnek, mint a hó. És íme megjelenek nekik Mózes és Illés, beszélgetvén vele. Megszólalván pedig Péter, monda Jézusnak: Uram! jó nekünk itt lennünk; ha akarod, csináljunk itt három sátort, neked egyet, Mózesnek egyet és Illésnek egyet. Míg ő szólott, egyszerre fényes felhő árnyékolá be őket. És íme szózat hallatszék a felhőből, mely monda: Ez az én igen kedves Fiam, kiben nekem kedvem telt; őt hallgassátok. Hallván ezt a tanítványok, arcukra borultak és igen megfélemlének. És hozzájuk méné Jézus és illetvén őket, monda nekik: keljetek föl és ne féljetek. Fölemelvén pedig szemeiket, senkit sem láttak, csak egyedül Jézust. És amint lemenének a hegyről, meghagyd nekik Jézus, mondván: Senkinek se mondjátok e látomást, mígcsak az Emberfia halottaiból fel nem támad.” (Szent Máté 17. 1—10.)

Mindjárt a Tábor hegy lábánál, illetőleg a Kálvária hegy tetején az a kérdés merül fel, vajjon minden ember számára megnyílik-e a Tábor hegyre vezető ajtó, vagy csak a legkiváltságosabbaknak van ez föltartva a földi élet végső, negyedik hegye s annak gyönyörűsége?

E kérdésre olyan feleletnek kell jönnie, amely méltó az Atya-Isten igazságosságához, jóságosságához, irgalmasságához és szentségéhez! Mert a végtelen tökéletes Isten nem lehet *részrehajló* és

nem személyválogató, lévén ő édes mindnyájunknak *végtelen szereti!* Atyja! Tehát a felvetett kérdésre végleges felelet csak így szólhat: *Isten-Atyánk részéről a Táborhegyre vezető ajtó minden ember számára nyitva áll! . . . Amde azon az égi fényes ajtón igen kevesen haladnak át, mert az emberek javarésze, egész életükben, odáig fel nem ér.*

Isten-Atyánk öszentsége részéről megtett mindent, hogy minden embert a Tábor hegyre is felsegítsen.

1. *Teremtett olyan természetet* bennünk, amely szakadatlanul, állandóan s folytonosan: természetszerűen, ösztönszerűen, hajlamszerűen, célszerűen s rendszeresen *igényli, szomjúhozza, vágyja* az igazabbat, a jobbat, a tökéletesebbet és a szentebbet. Ezért mondja olyan találóan Halasi Sándor, a legyőzhetetlen ferences egyházi tudós: *„Az emberi akaratban benne van a veleszületett természetes vágy a legfőbb jóra”. „Ez a vágy pedig nem azért adatott, hogy délibáb után tehetetlen futássá legyen”* (Duns Scotus). Mert ha már minden por és fűszál, minden fa és virág, minden pete s tojás természetszerűen célszerűen s rendszeresen a *teljesbe, az egészbe, a tökéletesbe* tör és fut és *célját el is éri*, akkor az ember, az eszes lény, az örökéletre teremtett akaratunk, Isten örök szándékából sehogy sem ütközhetik a táborhegyi bezárt ajtóba. Tehát Teremtő Atyánk nyitva hagyta a táborhegyi ajtót mindnyájunk számára!...

2. Továbbá örökszomjas, nemes természetünket *túláradóan feljebbította* kegyes irgalmú *Üdvözítőnk és Megváltónk!* Kaptunk Tőle végtelen segítséget:

- a) a *cselekvő kegyelemben* (istenablak a lelkiismeretben),
- b) a *megszentelő kegyelemben* (a hét szentség felvétele által),
- c) a *Szentlélek hét ajándékában* (az elküldött isteni Személy által) s
- d) az *ingyenes kegyelmekben* (a kegyelmes karizmákban), de kaptuk az Úr Jézustól a tökéletes vallási élet *örök példaképét* és kaptunk olyan *tanítást* az újszövetségi Szentírásban, amely soha el nem múlik. Az ég és föld elmúlnak, de Jézus igéi soha el nem múlnak ... Ezen igék parancsolják: *„Legyetek tökéletesek, mint a ti mennyei Atyátok tökéletes.” „Istenek vagytok ti és a Fölségesnek fiai...”*

3. Végre a túláradón följobbított természetünket *megszenteli* az elküldött Vigasztalónk, kinek fölmérhetetlen a megszentelése az *anyaszentegyházban* és az egyes *lelkek egész életében!* Ezeket a Szentlélek Úristen egyszerűen Isten templomává, lantjává avatja, s arra képesíti, hogy villámgyorsan a táborhegyi illatos égi rózsává legyenek s a táborhegyi fényben, mint Péter, megszédüljenek.

A három pontból világosan látható, hogy az imádandó Szentháromság isteni Személyek kegyesen azon fáradoznak, hogy mindnyájan a táborhegyi ajtón bejuthassunk.

Ámde a valóságban *igen kevesen* jutnak fel a Táborra! A Szentháromság irgalmasan *kinálja az ingyenes kegyelmeket*, a kitüntető karizmákat nekünk: földi gyermekeinek, mi legtöbben azonban nem értjük azt, amiről Jézus beszélt hat hónappal a halála előtt, midőn kiment három tanítványával a Tábor hegyre. Íme azt is idehozom: „*Attól fogva kezdé Jézus tanítványainak jelezni, hogy neki Jeruzsálembe kellé mennie és sokat szenvednie a vénektől és írástudóktól és papi fejedelmektől és megöletni és harmadnapra föltámadni*”.(Szent Máté 16. 21—22.)

„*Akkor mondd Jézus tanítványainak: Ha valaki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye fel keresztyét és kövessen engem. Mert aki meg akarja menteni életét, el fogja azt veszíteni; aki elveszti életét énérétem, meg fogja azt találni. Pedig mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri is, lelkének pedig kárát vallja? Vagy mit adhat az ember cserébe lelkéért? Mert az Emberfia el fog jönni Atyja dicsőségében az ő angyalaival és akkor majd megfizet mindenkinek cselekedete szerint.*” (Szent Máté 16. 24—27.)

Szent Máté evangéliuma 16. fejezetének vége tehát *életet, kálváriás életet* kíván azoktól, akik természetükben alkalmasak arra, hogy a táborhegyi nyitott ajtón tovább, feljebb menjenek, amiről Szent Máté evangéliuma 17. fejezetének elején ír... Igaz, hogy a tizenkét tanítvány közül is csak hárman mehettek a Mesterrel a fényes hegyre és ezek ugyanazok voltak, akik a Gecsemáné kertben a vértizzadó Jézushoz egészen közel voltak. (Szent Máté 26.37—40.)

Kedves Olvasóim, az itt felsorolt igazságokban tisztán lássák, hogy milyen kegyes és irgalmas a jó Isten egyetemes akarata minden emberrel szemben és azt is tisztán lássák, hogy mirajtunk, tökéletlenségünkön múlik, ha egyszer sem ízelhetjük meg egész életünkben a rendkívüli misztikus életet...

Itt azonban hangsúllyal kell megjegyezni, az isteni szent *kivételezéseket*, mely abban áll, hogy a jó Isten a *szent egyetemes élet-törvényétől* egyes gondviselésszerű személyeknél eltekint és a legrendkívülibb kegyekben részesíti azokat. A Boldogságos Szűz szep-lőtlenül fogantatott, így a szent fogantatásban már a táborhegyi magaslatok fölé helyeztetett; vagy Keresztelő Szent János már édesanyja szíve alatt az eredendő büntől megtisztult; vagy vannak szentek, akiket az Úr kegye gyermekkorban a Táborra tett... Ezek azonban az Úr legeslegrendkívülibb kivételei és ingyen kegyelmei.

Végső igazságként tudnunk kell, hogy a jó Isten *rendszeres akaratával* minden ember részére nyitva tartja a táborhegyi kaput és *rendkívüli* kegyként a gondviselésszerű szenteket pedig szent hegyeket átugorva helyezi a Tábor magaslataira... Aki tehát nem jut be a táborhegyi rendkívüli misztikus levegőbe, az önmagában

keresse az okokat, melyek legtöbbszörre abban vannak, hogy a lélek nem bírja természetesen a *kálváriai hősiességet, alázatot és Istenre hagyatottságot!!!*

Rendkívüli misztikai istenszeretet.

A *cselekvő kegyelem* megtapasztalható a lelkiismeret helyeslé szavában, hangjában, illetőleg nyugtatásában, mardosásában... (Sinai hegy).

A *megszentelő kegyelem* megtapasztalható a hitnek fénye által, a reménynek erősségében és az istenszeretnek melegében... (Boldogság hegy).

A *Szentlélek Úr Isten* hét ajándéka megtapasztalható abban a bátor és hős valláséletben, melyet mindenütt s mindenkor jellemzi az istenfélés, a jámborság, az erősség, a jótanács, a bölcsesség, az értelem és a tudomány ... (Kálvária hegy).

Az *ingyenes kegyelmek és karizmák* megtapasztalhatók az istenszeretnek rendkívüliségében, vagy más szóval: a vallási jegyességben ... (Tábor hegy).

A vallási jegyesség az a legerősebb kapcsolat, amely egyáltalán lehetséges az ember és Isten között. Ettől igen-igen messze elmaradnak a Krisztus-barátság, az Isten-gyermekség, az Isten-szolgaság! A vallási jegyességben épügy, mint minden egyéb jegyességben a két személy a legintimebben olvadnak egyé. Két test, két lélek, két személy nemcsak teljes egységbe lépnek, hanem egyik személy a másikat úgy megszereti, hogy saját *egyéni akarataról* a másik javára lemond mindenkorra — visszavonhatatlanul! Kölcsönösen egymásnak lábaihoz hullnak, önrendelkezésről lemondanak azzal az érzéssel, hogy kölcsönösen a másik rendelkezék élete jelenje és jövője fölött... Ezek a *tökéletes rabok! Isten rabjai...*

Hogy ez a rabság megtörténhessék a két személyben, egy rendkívüli előzménynek kellett megelőznie az akaratnélküli összeolvadást. A rendkívüli előzmény a szíveknek egy nem várt pillanatban történő kigyulladás, megdobbanása, lángbaborulása, ami heves, lázas izgalomba hozza a két személyt. Az izgalmas, heves, lázas személy azután nem képes többé parancsolni önmagának, hanem odadobja magát a megszeretettnek lábai mellé, elé, mondván: már most tégy velem, amit akarsz: jót vagy rosszat, az már nekem mindegy!...

A szíveknek eme szenvedelmes kigyulladását *istenszerelemnek* nevezzük ... Az istenszerelmeseket egy napon nem lehet említeni a nem szerelmesekkel! A szerelmes más lélek és más élet... Nem

az eszével gondolkodik, nem az akaratával akar, hanem a szerelmével gondolkodik is, akar is ...

A szerelmesek szívét *megsebezte* a szerelmes szeme, vagy szava, vagy szépsége ... stb. A szerelmes *rabságába* kerül szerelmesének s úgy bánik vele, mint labdával a gyermek. A szerelmes *elolvad* szerelmesének szerelmétől... megszédül tőle ... Szerelmes tehetetlenségét érzi szerelmében, ezért önmagával szemben mély gyűlöltre gerjed...

1. *Megsebesítő istenszeretet* (I. ég). Ha a kálváriahegyi lelkek teljesen megértek, azaz a fehér szalonjukban élő s uralkodó Jézus Szívébe temetkeztek el, véglegesen a gondviselő Istenre hagyatkoztak, akkor meglepetésszerűen szokott jönni az égi Jegyes s övéit Szíve sugaraival megsebzí úgy, hogy az isteni sebnek láza többé le nem fog esni életükben soha-soha! Szívük nagyot dobban, szerelmük öröktüze kigyullad, arcuk kipirult, lélekzetük megszorult, megmélyült, hőmérsékletük pár fokkal följebb ugrott, hangulatuk, kedélyük megélénkült, közérzetük boldog s úgy érzik, hogy szerelmesekké lettek az Úr Jézusban ...

A táborhegyiek megsebeztetése igen különböző módon szokott történni. Szent Ferencet megsebezte Alvernán az égi Cherub; Szent Klárát, Szent Paskált az Oltáriszentség, Szent Teréziát a megjelent pici Jézus, Alacoque Margitot a megjelent Szentséges Szívű Jézus ...

Az isteni szeretettől megsebzett szívűek benseje az I. mennyország, melynek mézédességét, szerelmi hevességét, boldogságát nem is tudják elmondani, de nem is akarják ... Tűzük többé nem alszik el... Égnek, de soha el nem égnek ... Égő csipkebokrok ... Megmelegített vasak ők, de amelyek melegüket nem vesztik el sohasem...

Ámde Jézus a megsebesített szívű jegyeseit az égi dicsőségben önmaga mellett óhajtja látni, ép azért a lehető legnagyobb megpróbáltatásoknak teszi ki őket. Mert szerelmével meggazdagodtak, azért elvárja tőlük, hogy a boldogsághegyi *erényektől* s a kálváriái *áldozatoktól* sohasse vonják ki magukat, sőt újabb küzdelmeket bocsát rájuk azért, hogy bizonyos ideig dédelgetvén, balkarján tartotta őket, szerelmesen babusgatta lelküket...

a) Magukra hagyja őket s elvonul tőlük messze...;

b) megengedi, hogy ismerőseik félreismerjék s az emberek megvessék ...;

c) megengedi a sátánnak a felettük való uralmat is ...

Borzalmas a Jézus-jegyeseknek az az idő, míg távol van Jézus...

2. *Megkötöző istenszeretet* (II. ég). Miután a szerelmes jegyesek kiállották a lelki szárazságokat, a hármass próbát: az emberek megvetéseit, a sátán borzalmas bántalmak, amellet az erények és áldozat-

tok gyakorlása és szent imagyakorlatok által sok-sok érdemet szereztek, Jézus őket a lelkük első mennyországából a második mennyországba emeli: megnyitja nekik szívüket s bepillantást ad *elméjüknek* az égi titkoknak megismerésére. Különösen három lefátyolozott igazságot ismertet meg velük:

- a) a *lélek szellemiségét, örök értékét* (lesznek léleklátók),
- b) a *kegyelem vakító ragyogását* s
- c) az *égi dicsőség örök fölségét* (a mennyben az angyalokat s a szenteket).

Számtalan az a lehetőség és mód, amellyel tudomásukra hozza Jézus övéinek a nevezett örök értékeket, tudniillik a *lélek, a kegyelem és a dicsőség égiségét*. Elragadtatás által, hallomás által, kinyilatkoztatás és a megjelenések ezerfélesége által (raptus, auditio, visio, revelatio, apparitio).

Midőn a szerelmes jegyesek elméje megtelik a látott és megismert égi értékekkel, akkor azok *bilincsbe lesznek verve, gúzsba kötve* s örök kötelékkel örökre *megkötöződnek*, nem tudnak már mást *gondolni, másról elmélkedni, másról szemlélődni*, csak a kinyilatkoztatott igazságokról... *Ez a megkötöző istenszeretet!* Elméjük ragyogó nappá változik, nem járnak már sötétségben! Minden kérdésre bölcsen tudnak megfelelni s mindenkinek isteni tanácsot adni... Lelkük már nemcsak meleg vas, de izzó vas.

3. *Megolvasztó istenszeretet* (III. ég). Miután a szerelmes jegyes szíve megsebesített lázban ég, miután a szerelmes jegyes elméje megkötözött az égi titkokon elmélkedik, szemlélődik s mindkettőben: szívében, elméjében nagy fejlődést mutat, akkor a jegyes kegye fölemeli őt a harmadik égbe, ahol Szent Pál apostol lelke járt. íme: *„ha dicsekedni kell (nem hasznos ugyan), de áttérek a látomásokra és az Úr kinyilatkoztatásaira. Ismerek egy embert Krisztusban, ki tizennégy évvel ezelőtt — testben-e, nem tudom, vagy testen kívül, nem tudom, Isten tudja — elragadtatott a harmadik égig; és tudom, hogy ugyanez az ember — testben-e vagy testen kívül, nem tudom, Isten tudja — elragadtatott a paradicsomba és titkos ígéket hallott, melyeket embernek nem szabad kimondania. Az ilyesmivel dicsekszem, önmagammal pedig semmit sem dicsekszem, csak erőtlenségemmel. Pedig, ha dicsekedni akarnék is, nem lennék okatlan, hiszen igazságot mondanék; de tartózkodom ettől, hogy valaki többre ne becstüljön engem annál, amit bennem lát, vagy amit tőlem hall”*. (Szent Pál Kor. II. XII. 1—6.)

A harmadik égbe való emeltetés a legkritikább kegyek közé tartozik. Vannak egyházi tanítók, akik tanítják, hogy az Istent az égben egyedül Szent Pál apostol pillantotta meg, halandó lelke dacára.

Más egyházatyák meg úgy vélekednek, hogy más nagy szenteknek is megadatott az istenszemléleti kiváltság ... Legtöbbször az egyházi szent íróknak úgy vélekedik, hogy az Úr Jézus lelkén keresztül szemlélhetik az imádandó Szentháromságot...

Bármint is legyen a harmadik *égből* való elragadtatással az igazság, az bizonyos, hogy általa az emberi *akarat*, az emberi *én* szinte szétolvad... Ahogy a vas izzó állapotból átmegy olvadás, folyós állapotba, úgy az emberi belső is egészen megszédül, szétesik, elolvad, betegesen elernyed s nem tud már mást mondani, mint Szent Pállal, hogy „*szem nem látta, fül nem hallotta ...*” csak azt, hogy „*/eloszlani, /eloszlani akarok, s meghalni, s lenni Krisztussal...*” Csak azt, hogy „*élek, de már nem én, hanem él bennem Krisztus! ...*” Minden egyéniség, minden egyéni akarat felolvad bennük s csak az Isten él egyesegyedül az én-ükben ... Az értelmet, az akaratot, a szívet elfoglalta bennük az Úr!!!... Ezek csak mondhatják igazán: *egész szívvel, egész lélekkel szeretem az Istent.*

4. *Megsemmisítő istenszeretet.* A megsebesített, a megkötözött, a megolvadt érzelmű, szerelmű jegyes bensejében örökké sóhajtozik: „*Mit adhatok az Úrnak mindazért, amit ő nekem nyújtott?*” s mindennap jobban és jobban belátja, hogy az merő semmiség, amit ő érette művelt az egész életen át, akkor valami engesztelhetetlen haragra, megvetésre gyullad önmagával szemben ... A III. égből ledobja magát képzeletben a föld pora alá, a föld hitványságai mögé, a száraz gallyak s szirmok közé stb. stb. s úgy érzi, hogy tán még a pokolban is jobbak vannak nálánál... Öngyűlöletre támad egész benseje, gyűlölni kezdi lelkét azért, mert nem képes jobban, mélyebben, igazabban, szebben, szentebbül szeretni a Jegyest!... Ez az önmegsemmisítő istenszeretet!!! Ennél tovább semmi sincsen, ami tetszőbb volna az égnek ... Ezek egyszerre *borzalmasan megvetnek és szerelmesen szeretnek ... Emberiségüket gyengeségeivel megvetik, Jegyesüket szeretik!... A l á z ó d n a k és i s t e n ü l n e k ...*

Végre itt jön a megsemmisítő szeretetben a misztika szédületes csúcса: a *Szentháromság megszállása*. Maga az imádandó Szentháromság foglalja el helyét a lélekben s ennek tehetségeit a végtelenségig kinyújtja...

- a) *Az akaratot csodatevéssel látja el a mindenható, kegyes Atya...*
- b) *az értelmet a jövő szemlélettel s a messzelátással gazdagítja a Fiú . . . s*
- c) *a szívet a szentléleki szeretettel, békével nagyobbítja a Vigasztaló Isten . . .*

Az így kegyesen kinyújtott lélek örök ideáljai pedig ezekben befejeződnek:

i. a) Semmit sem tudni; b) semmit sem akarni; c) semmit se érezni; d) semmit se élni önmagának, csak a Jegyest. Docta ignorantia Keresztelő Szent Jánosnál.

2. a) Egész elméből; b) egész lélekből; c) egész szívből; d) egész erőből szeretni a Jegyest. Mi ez? Főparancs.

3. a) Minden ima; b) minden munka; c) minden erény; d) minden áldozat egyedül a Jegyesért. Boldogság hegy sarkalatos erénye.

4. a) az egész természetes rendből; b) az egész szellemi rendből; c) az egész természetfeletti rendből; d) az egész örökkévalóságból mindent a Jegyesnek.

5. a) Közömbösülni mindennel szemben; b) mindent elhagyni; c) mindennek meghalni; d) áldozatosan odaadódni a Jegyesnek. Teljes szent indifferentizmus.

6. a) Boldogan szenvedni; b) boldogan meghalni; c) boldogan megsemmisülni; d) boldogan még a pokolba is lemenni, hogy kiszabaduljon onnét minden lélek, hogy dicsérjék a Jegyest.

7. a) Az értelmükben csillagmilliárd vibráljon; b) 2.z akaratukban virágliget ontsa illatát; c) izzék és forrjék szívében a szeretet; d) az én-ben pedig egy gyönyörű oltárt emelni a Jegyesnek.

Míg az elsőfokú táborhegyi istenszeretetű lélek a saját szívébe tér, ott megtalálja fényes egét;

míg a másodfokú táborhegyi istenszeretetű lélek az angyalok és szentek egébe tér, ott találja gyönyörét;

míg a harmadfokú táborhegyi istenszeretetű lélek Isten fény-óceánjába tér, ott találja meg felolvadását;

addig a negyedfokú istenszeretetű lélek önmaga alá száll s Krisztus mélységes alázatában osztozkodik, s ebben találja meg minden megnyugvását. Az Úr Jézus elhagyta az eget és égi Atyját s lejött a földre *alázatosság nyolcszoros lépcsőjén*, úgy az önmegsemmisítő istenszeretetűek is elhagyják az eget, az Atyát, Krisztust s alázkodásukban mögéje teszik önmagukat mindenkinek s keresik az emberben az *elveszett lelket*, az *elveszett bárányt*. Útjaikon végigvégighullatják könnyeiket, mert „*az emberek nem szeretik az Istent, a Jegyest*” így siránkozott Assisi Szent Ferenc is.

Amint az olvasztott vas vagy érc kiutat keres, hogy azon át a mélyebb részekre törjön, ott a mélységben minden üreget, gödröt, medret betöltsön, önmagára vévén az Úr formáját, úgy az Isten fényóceánjában feloldódott lélek is a mélység felé keres kiutat, hogy abban eltemetkezzen, fölvegye annak alázatos formáját. Rohannak minden égit elrejtteni s szürke külső formában élni-élni sokáig a bűnösök lelkében fölkeltendő Krisztusért!

Ezekben a lelkekben „*az Atya teljessége beteljesedett*” s így ők képesek a Szentléleknek *dicsőséget* adni az *Anyaszentegyházban* s

Jézus lelkében minden időben s minden nemzedéken át.. . Mert ezek már elérték halhatatlanságukat (minden tettük örökértékű) és szenvedhetetlenségüket (minden szenvedésük már gyönyörre vált).

Az önmegsemmisítő istenszeretetűek olyan *fák* a Tábor hegy tetején, melyeknek virágba s gyümölcsbe borult a koronájuk, de gyökerei olyan mélyre hatoltak, hogy a földgömb utolsó porszemecskéje alá is nyúlnak! A mennyei Atya eme táborhegyi fáknak is mondja: *is az én szerelmes fiaim, kikben nekem kedvem telik, őket hallgassátok! ...”*

Tehát a Tábor hegy tetején ünnepnapot ül a virágot s gyümölcsöt hozó istenszeretet és az önmegsemmisítő alázat: a *rendkívüli misztika!!!*

Az élet művészi befejezése.

A nagyobb szobrászati műtelepeken, műhelyekben a sokféle nemes kőanyagon kívül sok ott a gép, amelyekkel fűrészelik, emelik és dobják, csiszolják és recézik az óriási kőtömböket a vezető művész eszméi szerint. A technikai eszközökön kívül a műtelepeken sok a munkás, az inas, akik a kőtömbök durványait távolítják el, mielőtt a kifaragandó kőtömb a művésztársak, segédek kezei közé kerül, hogy arra rá legyen öntve a modell szépsége. A szobrokon az utolsó simításokat, karakterizálásokat azonban rendszeresen e vezető művész szokta reáönteni. A kőtömbökön tehát, amelyekből műremek dolgok kerülnek elő, dolgoznak a gépek, az inasok, a segédművészek és végre maga az eszmetermelő művész. Csak ilyen előzmények után juthat a művészi alkotmány a köztetek méltó alapjaira, vagy templomok szent oltáira.

A véges nagy világ az Istenművésznek a megmérhetetlen kiterjedésű műterme, melyben az ember — a lélek — anyag kerül művészi kifaragások alá. Mert az Alkotó mindenáron ki óhajtja alakítani, fönségben fölragyogtatni a bennünk levő Istenországot, Krisztus-arcot. Ezen dolgoznak az isteni műtermekben, *a)* fizikai törvények óriási fűrészzei, az életet hajtó, emelő, dobó, továbbá csiszoló és ráncoló és végre foghúzó és sűrítő gépei (ezek szoktak lenni legtöbbször a konverzió fölébresztői); *b)* az egyenességnek, a jellemnek és a becsületességnek fáradhatatlan munkásai s a valláséletnek inasai, aminők a kultúra, a társadalom, az iskola és a család; *c)* különösen a Szentírásból élő felekezetek, de főképpen a kat. egyház, melynek fölszentelt papjai igazi művésztársai az Isten-művésznek, mert az örök ideált: Jézus Krisztust csodálatos eredménnyel viszik át a vallásos emberek külső és benső életmegnyilvánulásai s végre *d)* jön maga az Isten-művész, hogy teljesen megszüpítse és meg-

ragyogtassa az embert, a föld királyát, mielőbb őt a magaslatra, az oltárra, az égbe helyezné.

Meg is jelent maga az Isten-művész az Ó-Szövetségben a Sinai hegyen a lelkek legborzalmasabb földi fölkorbácsolásával, hogy a gyönyörbe, pénzbe és hamis önzésbe merült lelkekből eredményesen fölhozhassa az igazi természetet. Óriási természeti erőkkel dolgozott az Úr, hogy megfélemlítse a bűnöst és *sub specie veri* úgy simítsa életüket, hogy azok *igazságos, okos, mértékletes és erős életehűekké* legyenek a tízparancsolat alapján ... Megjelent fehéren a szelíd és alázatos Mester a Boldogság hegyen, hogy kegyelmével tovább ontsa a sinaihegyi igaz lelkeket *sub specié boni* erényesekké, jókká tevén őket, úgyhogy már őket a természetfölötti sarkalatos erények jellemezzék: a *vallásosság, a jóságosság, a szelídség és alázatosság*, de mindig a nyolc boldogság alapjain. Megjelent továbbá véresen nagycsütörtök éjjelén és nagypénteken a Megváltó Isten mint áldozati Bárány a szirtes Kálvária hegyen *sub specie pulchri*, hogy tökéletessé tegye a bűnösökért magukat fölajánló apostoli személyeket, az állandó evangéliumi tanácsok megtartásával: *engedelmességgel, tisztasággal, szegénységgel és vértanúi áldozatossággal*. Végre megjelent az imáandó Három-Isteniszemély a Táborhegyen: fényben, szózatban s Istenember személyben *sub specie absoluti* (sancti), hogy befejezze az emberanyagon az utolsó, a fönséges simításokat „megszállásával” és egybeolvadása által, hogy *istenföltés, jótanács, jámborság és lelki-erősség* táborhegyi sarkalatos erényekben, a rendkívüli misztikái szeretetben fejeződjenek be az örökéletre teremtett földi lények ...

Ő misztikus isteni Hegyek és Magaslatok, melyeken maga a végtelen Isten-művész dolgozott alkotása befejezésén. Minek mondjalak és minek nevezzelek t teke!/? Ti vagytok a földnek legdrágább négyeshalma, amelyeken keresztül misztikusan folyik az Istenből fakadt és Istenbe szakadó életfolyam; ti vagytok a legszentebb helyek és fészkek, ahová minden idők legszebb lelkei ellenállhatatlan erővel vonzódnak; ti vagytok a lélek aranyhajójának állomásai, ahol örök gyöngyökkel lesznek megrakva az örökrévbe törtető hajók; ti vagytok a mustárfák, ahol a múlt, a jelen és a jövő fáradt lelkei egyesegyedül pihenőt találnak; ti vagytok az evangéliumi gyöngy, garas és kincshalmok, amelyekért mindenről lemondanak a lelkek; ti vagytok Loyolai Szent Ignác „négy hetébe” foglalt szellemfények, melyek orientálják az emberiséget; ti vagytok minden fények, színek, hangok és dalok, zamatok és kellemek maximái. Ő szent hegyek, ti vagytok az isteni fönségeknek arányai és részarányai, összhangja és rendje, fénye és célja, nemkülönben az örök mozgalmasság! Ti vagytok a tapasztalati istenismeretnek, istentudománynak egyetemei és akadémiai! Istenem, hogysis mondjam, minek nevezzelek, minek mond-

jalak ti isteni műtermek, amelyekben az istenmosoly mosolyog, az istenszeretet illatozik, az istenpincék ásódnak, amelyekben az égi bor megmérhetetlen hordókban van fölhalmozva, amikből aki iszik, Szent Terézia VII. szalonjába merül; Keresztelő Szent Jánossal az égi szerelem páros énekét énekli; az Énekek énekének orkeszterét élvezi és Istenét, az egyetlen *Egyet* olvasztóan erezi.

Haragszom önmagámra, hogy testi agyam, anyagtollam gyengén fogott itt, hol Isten és Jézus oly titkos-bőségesen árasztja kegyelmeit!...

Parce, parce mihi Domine!

